

Conflictes i propostes de l'assemblea del Baix Llobregat: Model alimentari

L'alimentació és molt més que una necessitat: és un vincle vital amb la terra, les comunitats i la vida. Però el sistema agroalimentari actual, dominat per grans corporacions i basat en combustibles fòssils, ha trencat aquest vincle. Ens ha fet dependents d'un model globalitzat que exporta emissions, explota i contamina territoris, empobreix la pagesia, buida el camp i posa en risc la capacitat de garantir una alimentació sana i justa a Catalunya.

El Pacte per la Sobirania Alimentària neix per revertir aquesta realitat. Davant dècades de polítiques que han desposseït el territori, proposem recuperar el control col·lectiu sobre l'alimentació: què mengem, com es produeix i qui ho decideix. No es tracta només de canviar com produïm, sinó de reconstruir aliances entre món rural i urbà, entre pagesia, treballadores i consumidores, per fer possible un sistema alimentari just, viu i arrelat al territori.

Objectiu

Generar un pacte per la sobirania alimentària que concreti el procés de transformació de l'actual model agroalimentari en el marc d'una transició ecosocial de Catalunya.

Resultats

1. **Programa** amb propostes per la transformació de l'actual sistema agroalimentari consensuat entre un grup d'actors ampli.
2. **Agenda d'acció** comuna per tirar endavant un conjunt d'estratègies polítiques.
3. **Propostes palanca** que integraran la futura **ILP per la transició ecosocial**.

Metodologia

En les assemblees ens trobarem múltiples actors, cadascun amb les seves pròpies agendes i aproximacions a la sobirania alimentària. L'espai que volem generar és un de **generositat i escolta**, a on puguem centrar-nos a trobar els punts en comú i bastir una estratègia política al seu voltant.

Us demanem per tant un esforç a trobar el terreny compartit amb els companys que estiguin allà. Crear un front comú permetrà superar aquests punts de tensió que impedeixen construir un país diferent.

L'objectiu principal de l'assemblea serà aportar, **discutir i validar** propostes relacionades amb els conflictes en qüestió. Després de l'assemblea:

- acTe preparà un document que recopili els acords i posicions per les propostes seleccionades, que enviarà en la menor brevetat.
- Les múltiples organitzacions rebreu aquest document, i en un mes haureu de retornar l'acord establint si hi ha alguna esmena a la totalitat i una explicació.
- Aquest material de les quatre assemblees territorials es recopilarà i es debatrà al fòrum social final a on definirem estratègies polítiques conjuntes.

Programa provisional

9:30 h - Benvinguda i rebuda de les persones participants.

10:00 a 10:30 h - Comencem! Posada en context. Explicarem com funciona l'assemblea, situarem el procés del Pacte i resoldrem dubtes abans de començar a treballar. Important: si teniu preguntes, aquest és el moment.

10:30 a 10:45 h - Pausa cafè.

10:45 a 12:45 h - Espai de diàleg sobre les propostes i conflictes. Treballarem en petits grups sobre els conflictes i propostes específiques del Baix Llobregat.

13:00 a 13:45 h - Posada en comú.

13:45 a 14:10 h - Tancament i pròxims passos.

Conflictes claus i propostes per abordar-los

Accés una alimentació ecològica, de proximitat, assequible i saludable

Conflicte 3: L'actual model agroalimentari impedeix que els consumidors accedeixin a aliments ecològics a preus justos i de proximitat

Malgrat que el model agrari dominant als supermercats juga un rol rellevant en la superació de 7 dels 9 límits planetaris crítics, els consumidors tenen dificultats per accedir a l'alimentació de proximitat, saludable, de temporada i ecològica que és clau per transitar cap a models més sostenibles. Un dels motius és la manca d'incentius per ampliar i consolidar la producció agroecològica de proximitat, de manera que esdevingui una opció majoritària. A més, tampoc es promou la seva distribució i venda, amb mancances en canals que podrien apropar aquests productes a la població, com els punts de venda directa, els mercats locals o la compra pública.

Context	<p>L'alimentació agroecològica i de proximitat 1) és difícil accedir-hi en molts llocs, donats els existents deserts alimentaris 2) es percep com a quelcom per unes elits que ho poden pagar 3) la pobresa de temps és un obstacle per cuinar o per informar-se</p> <p>No està garantit l'accés a una alimentació saludable, amb un menor consum de carn i d'aliments alts en sucres i greixos saturats. Les malalties que genera la malnutrició, el sobrepès i l'obesitat afecten principalment les poblacions més pobres econòmicament.</p> <p>El context post-pandemia de degradació ecològica i pugnes geopolítiques creixents afecta tota la pagesia, però el sector ecològic sosté millors condicions de treball i ingrés que la pagesia insertada als circuits agroindustrials convencionals.</p>
Punts conflictius	<ul style="list-style-type: none"> • Els consumidors no tenen accés a aliments de qualitat, proximitat i/o ecològics en molts punts del territori (deserts alimentaris). • La gran distribució està fent que la petita i mitjana pagesia tinguin cada vegada menys espais per vendre els seus productes de forma directa i justa, com ara els mercats municipals, els mercats de pagès o les botigues fora dels grans circuits de distribució i comercialització. • La marcada inflació dels últims anys de l'alimentació i l'habitatge dificulten l'accés a una alimentació ecològica i justa per consumidors i productors. La despesa en habitatge i subministraments gairebé s'ha

doblat en dos dècades. I la despesa en alimentació, tot i reduir-se a la meitat en el mateix període, viu des de 2020 un procés d'encariment progressiu, amb un increment mitjà de preus del 30%

	Necessitat	Proposta
3.1 1.8	Augmentar l'autoabastiment alimentari	Modificació dels criteris de contractació i compra pública alimentària per adquirir un 75% dels aliments de producció interna de Catalunya i de la resta de l'estat Espanyol, establint prioritat per la producció agroecològica catalana i els indicadors de l'economia social i solidaria. I prioritant els segells de comerç just pels productes del Sud Global.
3.2	Augmentar el consum i producció ecològica	Aplicar un IVA del 0% als aliments ecològics locals i establir desgravacions fiscals de XXX per a iniciatives de producció agroecològica i de proximitat. Aplicar exempcions de tràmits i reducció significativa de quotes de Seguretat Social i del règim d'autònoms agrari.
3.3	Garantir l'accés universal a una alimentació saludable	Implementar progressivament la Seguretat Social Alimentària pel conjunt de la població. Aquest sistema públic-comunitari-cooperatiu d'abastiment té el potencial per apropar-nos a la sobirania alimentària i fer de contrapès al mercat alimentari orientat al benefici corporatiu
3.4	Assegurar una alimentació popular, pública i de proximitat	Implementar un sistema públic de menjadors populars d'orientació agroecològica a tots els municipis catalans
3.5	Assegurar una alimentació popular, pública i de proximitat	Recuperar el control públic dels mercats municipals i reconvertir-los en infraestructures clau dels sistemes alimentaris locals, vinculades a

		<p>les estratègies d'alimentació pública i als circuits curts de comercialització, que garanteixin l'accés a una alimentació saludable, ecològica, de proximitat i a preus assequibles.</p> <p>Rebutjar el PAS, el segell d'alimentació sostenible plantejat per la Generalitat, en tant que introdueix confusió i avala com a sostenibles pràctiques que, tot i que poden formar part de processos de transició, no han de ser igualades a la pràctica realment sostenible</p>
3.6	Assegurar més punts de venda directa	Garantir com a mínim un mercat no sedentari de pagès a tots els municipis i a cada districte de ciutats de més de 40.000 habitants.
3.7 1.9	Impuls de la producció de circuit curt i agroecològica	Constitució d'un consell alimentari dins dels centres de distribució principals de Catalunya (Mercabarna, Mercalleida i similars).
3.8	Impuls circuits curts	Constitució de consells alimentaris municipals i metropolitans amb capacitat vinculant que integrin sindicats pagesos junt amb entitats ecologistes i alimentàries
3.9	Impuls circuits curts	Reforçar el paper de Mercabarna com a infraestructura clau del sistema alimentari metropolità i regional, orientant-la a reduir la dependència de les importacions/exportacions internacionals i promovent la seva ampliació mitjançant el desplegament territorial de mercats majoristes de proximitat

Origen de les propostes polítiques

Aquest document és el fruit col·lectiu d'un llarg recorregut compartit. Recull, destil·la i dona forma a les aportacions de moltes entitats que, al llarg del temps, han treballat incansablement per la sobirania alimentària. Hem ajuntat informes, diagnòstics i propostes per extreure'n les necessitats comunes i, a partir d'aquí, construir plegades unes propostes concretes, amb mirada estratègica i col·lectiva, que donin resposta a les realitats diverses i apunten camins de transformació possibles. Per arribar a aquest resultat, s'ha analitzat la feina d'administracions públiques, persones expertes i les següents entitats, col·lectius i moviments, entre d'altres:

<ul style="list-style-type: none"> - Agroteritori - Aigua és Vida - Amigos de la Tierra - Aresta, Cooperativa Agroecològica - Arran de Terra - Associació de Productores Agroecològiques de Catalunya (APACAT) - Atmosterra - Assembla Pagesa i Ciutadana Metropolitana - Barcelona Demà - Consorci de Polítiques Ambientals de les Terres de l'Ebre (COPATE) - CREAM - EAT - Ecologistes en Acció - Entretantos - Food Transitions - Foro de Transiciones - Fundació Pagesa de Catalunya	<ul style="list-style-type: none"> - Greenpeace - Institute for Sustainable Development and International Relations (IDDRI) - IAEDEN, Salvem l'Empordà - IDRA - Justícia Alimentària - Oficina Conjunta de l'Alimentació Sostenible - Porcat - Rainforest Foundation Norway - Remenat – Mans a la Terra - Smart Rural - Talaia Pagesa - Terra Pagesa - Unió de Pagesos - World Resources Institute (WRI) - Via Vallès - Via camperola - Xarxa de Municipis per l'Agroecologia
--	--